

Vänstern i Vadstena

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | 1:A MAJ | 2026

ODR SAMHÄLLSINFORMATION

Vänstern i Vadstena är en del av skriftserien Folkviljan.

Foto: Agnes Stuber

Dags för maktskifte

Nooshi Dadgostar (V)

Efter nästa val tar vi
plats i regeringen och
gör Sverige starkare,
tryggare och jämlikare
för vanligt folk
Sida 4.

Fanny och Claes
brinner för
Vadstenas politik

Sätt press på
matjättar och elbolag

Sandro Scocco

CHEFSEKONOM (V)

"Det finns så mycket
regeringen kunde ha gjort
med de där miljarderna"

SIDA 5

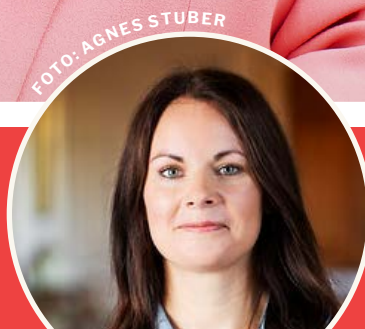

Nicolas Lunabba

FÖRFATTARE

"Otryggheten ökar
när rasismen blivit
regeringspolitik"

SIDA 7

Isabell Mixter

RIKSDAGSLEDAMOT (V)

"Vi behöver en skola som
finns till för elever och lära-
re, inte för giriga aktieägare"

SIDA 7

INTRO

Frys hyrorna

● Du ska kunna bo tryggt och
bra till en rimlig kostnad, varken
du eller din familj ska oroa sig
över att inte kunna betala nästa
månad. Fastighetsägare ska inte
kunna skinna sina hyresgäster.

Men de senaste åren har hyrorna
höjts om och om igen samtidigt
som de som äger fastigheterna
har gjort större vinster. **Nu vill
Tidöpartierna införa marknads-
hyror, det skulle chockhöja
hyrorna och fler skulle behöva
flytta.**

Nu går vi ut med ett löfte till
Sveriges hyresgäster: Frys
hyran.

vansterpartiet.se/blimedlem

Stoppa utvisningarna

Tidöpartiernas inhumana politik slår sönder familjer. För oss är det självklart att den som har rotat sig i landet också ska känna sig trygg med att den har en framtid här.

FRÅGA 4

Varför är du med i
Vänsterpartiet?

Marianne Frid

66 år, Vadstena

– Jag har alltid röstat vänster men det var först efter valet 2018 jag blev medlem. Då ville jag visa mitt stöd på ett nytt sätt.

Yvonne Sandberg

67 år, Nässja

– Jag är född i en arbetarfamilj och har varit medlem sedan jag var ung. Som samhället ser ut idag är det viktigare än någonsin att vara medlem.

Fanny Sjödahl

29 år, Örberga

– Vänsterpartiets politik bottnar i respekt för människovärdet och är det parti som är mest i linje med min egen etik och moral

Claes Westling

62 år, Rogslösa

– Vänsterpartiet är en motvikt till individualismen i vårt samhälle. Jag tycker om när vi gemensamt tar ansvar och att Vänsterpartiet hela tiden lyfter rättvisefrågor

Läs mer om Claes Westling och Fanny Sjödahl på sid 6.

LEDARE

För demokrati och
engagemang i Vadstena!

Foto: xxx

Folkrörelsekraft i kombination med parlamentariskt arbete – det är så vi får en levande demokrati, menar Dag Källman, gruppleddare för Vänsterpartiet i Vadstena.

Hösten 2024 hamnade Vadstenas kommunalpolitiska liv i förvirring sedan den socialdemokratiska partigruppen sprängts och omval till nämnder och kommunstyrelse utfördes. En absurd situation uppstod där partilösa vildar intog tunga poster i kommunledningen. Omvalet kom senare att ogiltigförklaras av domstol.

● **De partilösa ville** samarbeta med högern. Flera av de tidigare Socialdemokraterna anslöt sig sedan till Moderaterna. Av dessa finns några på Moderaternas valsedel. Samtidigt sitter de kvar på sina socialdemokratiska mandat i kommunen. Politisk moral?

Som kontrast till detta kaotiska förhållande står en grupp partier där Vänsterpartiet ingår i en samverkansgrupp sedan flera år tillbaka. Den gruppen är nu det stabilaste inslaget i Vadstenapolitiken. Inbördes olika, visst, men med ett bra samarbete där vi oftast kan enas.

Det har exempelvis förekommit ett gemensamt uttalande mot förslaget till angiverilag – "Vi anger inte" – där högerregeringens utredning föreslog att lärare, sjukvårdspersonal och andra skulle ange misstänkta papperslösa till myndigheter. Tyvärr ställde sig kommunstyrelsen inte bakom vårt uttalande. M, SD, KD och S gick emot.

Det här visar att det inte räcker med en livaktig samverkansgrupp, det måste också till en aktiv opinion för att få genomslagskraft, med andra

ord folkrörelsekraft i kombination med parlamentariskt arbete. Något som har visat sig framgångsrikt här i Vadstena:

- När kommunledningen ville bygga ett centralkök i Norrsten gick många emot den försämringen som skulle medfört mer transporter med följd för miljön.
- När kommunledningen ville stoppa bygget av en ishall protesterade föräldrar och barn.
- När kommunens bostadsbolag – VFAB – skickade upp en luftballong om hyreshöjningar på 26,99 procent via en konsultfirma (jo, det är sant!) blev det ett ramaskri. Avtalet med konsulten avslutades och den groteska procentsiffran drogs tillbaka.

Vänsterpartiet ser som sin uppgift att stötta och medverka till en aktiv opinion för förbättringar i vardagen, demokrati och människovärde. Gå med i det arbetet du också!

Organisera dig – Välkommen till Vänsterpartiet!

Dag Källman
Gruppleddare för Vänsterpartiet i Vadstena

31 procent

...så mycket har priset på livsmedel i Sverige ökat under Tidöpartiernas regeringsinnehav. (KÄLLA: SCB)

Dubbla skäl att satsa på matbank

Varje dag skördas mängder av bröd i de butiker som Matbanken besöker.

Det finns olika anledningar att engagera sig i en matbank. Den ena är att minska matsvinnet. Den andra att erbjuda mat till dem som inte har råd att duka upp en fullvärdig måltid till sig och de sina.

För volontärerna i Folkets skafferi i Malmö gäller båda skälen, i varierande grad.

● **Om regeringen sitter kvar** efter höstens val lär behoven öka. I början av året presenterade den moderata äldre- och socialförsäkringsministern Anna Tenje det nya bidragstak som är tänkt att träda i kraft 2027. Då får 150 000 hushåll sänkt försörjningsstöd med upp till flera tusen kronor i månaden.

Detta i en tid där köerna till landets matbanker redan blir allt längre.

– Sedan 2023, då jag engagerade mig, har antalet som kommer definitivt ökat, bekräftar Therése Fahlström, styrelsemedlem i den ideella föreningen Folkets skafferi.

Ekonomiska skäl

Hit kommer 100-150 personer tre dagar i veckan för att själv plocka ihop en matkasse som passar deras behov. Några i protest mot överproduktion – bageriernas överskott trotsar all beskrivning, enligt Therése Fahlström – andra av ekonomiska skäl.

Frågan är om de senare delar den moderata ministerns uttalade förhoppning att sänka bidrag förmår föräldrar att "göra en klassresa" som leder

till egen försörjning. En färsk studie från ESO, Expertgruppen för offentlig ekonomi, pekar snarare på att allt fler svenskar är långvarigt lågavlönade, en trend som hållit i sig de senaste femton åren.

Jobba ideellt

Folket skafferi ingår i Ätbart, det svenska matbanksnätverket, och alla i föreningen jobbar ideellt.

– Men även vi har tillgång till maten vi samlar in. Jag handlar mycket mindre i dag, säger Therése Fahlström. Och vi delar inte ut något som vi inte själva skulle äta.

De som vill hämta en matkasse på matbanken hos Folkets skafferi anländer redan på förmiddagen då de får en kölapp. Utdelningen sker senare på eftermiddagen. Då har volontärernas lastbil besökt 25-30 malmöbutiker och befriat dem från livsmedel som annars skulle gått på tippen.

700 kilo godis

Nya EU-regler innebär dryga böter för matavfall.

– Och när bananerna kommit innanför avfallsbolagets grindar är det kört, säger Therése.

Lite synd på de 700 kilo godis som härförleden anlände till Sysav, det syd-västskånska avfallsbolaget.

– Vi är den billigaste lösningen för butikerna, påpekar Therése Fahlström. Men för egen del, tillägger hon, handlar det om solidaritet och hållbarhet.

Text och foto: Per Längby

Therése Fahlström och Elena Nitulescu uppskattar arbetsgemenskapen på Folkets skafferi.

Maktskifte på riktigt

Första maj lurar runt hörnet och på andra sidan semestrarna hägrar valrörelsen.

Vi har träffat Nooshi Dadgostar för att prata valrörelse, ministerposter och arbetarrörelsens egna dag.

**Nooshi v
vänsterpoliti
hela vägen
regering**

● **Nooshi, vad betyder första maj för dig?**

– Det är ju årets bästa dag. En hel lång slaskig vinter har gått, sedan kommer våren till slut och vi går ut tillsammans och visar att vi tror på ljusare tider. Vi blir påmind om hur många vi är och vilken styrka det finns i Vänsterpartiet. Det är en lika stor glädje varje år.

Årets paroll är Maktskifte 2026. Den är kanske inte så klatschig?

– Jo men ganska va? Kärnfull i alla fall. Och den pekar ju på vad som är viktigast av allt just nu: Att vi gör oss av med Tidöregeringen. Eller, inte bara byter regering utan byter riktning på hela Sverige. Vi tänker inte nöja oss med ett nytt Januariavtal eller en lamslagen mittenregering. Efter nästa val ska vi ta plats i regeringen och göra Sverige starkare, tryggare och jämlikare för vanligt folk.

Men vad betyder det konkret? Är det inte precis samma sak som alla partier lovar?

– Jo, alla partiledare lovar väl samma sak. Men titta på vad de faktiskt levererar. Regeringen och SD har gett oss Europas tredje

högsta ungdomsarbetslöshet, ett klimatarbete som går bakåt, skenande elpriser, sviktande välfärd och barn som blir utvisade utan sina föräldrar. Och så skattesänkningar för de allra rikaste då. Det är inte vad vi menar när vi lovar ett tryggare och mer jämlikt Sverige.

Vad är det ni menar då?

– Vi menar att politiken måste sätta press på banker och matjättar och elbolag så att vanligt folk slipper gå med ont i magen veckan innan lön. Att vi skapar riktiga jobb genom att stärka välfärden och investera i klimatomställningen. Att vårt land respekterar folkrätt och människovärde vare sig det gäller Palestina, Syrien, Ukraina eller de svenskar som regeringen och SD vill utvisa. Titta på vad vi levererade senast; högre pensioner, starkare sjukförsäkring och stoppade marknadshyror. Med oss i regering får väljarna riktig vänsterpolitik. Det har Sverige saknat alldeles för länge.

Men blir det någon regering alls? En del menar att Vänsterpartiets krav på att sitta i regering bara skadar de rödgröna partierna?

– Jag tycker inte att någon kan kräva att våra

väljare ska stå utanför och ge en regering sitt stöd utan att få något tillbaka. Ingen förväntar sig det av något annat parti eller några andra väljare. Vi gick med på det efter förra valet och såg hur det gick. Vi gör det inte igen. Nu behöver de andra rödgröna partierna ta en lugn och saklig titt på opinionsundersökningarna och inse att de inte kan bilda regering utan oss i Vänsterpartiet. Vi vill samarbeta, vi vill hitta gemensamma frågor och gemensamma lösningar tillsammans med de andra partierna på vänstersidan. Men vi kommer inte att acceptera att våra väljare blir överkörda. Det måste de förhålla sig till.

Så det är inte ministerposterna som lockar?

– Jag tror inte att någon blir Vänsterpartist för att de vill ha ett fint jobb. Då har man satsat fel. Nä, vi vill sitta i regering för att garantera att nästa mandatperiod blir början på något nytt och bättre för Sverige. Det är vad politik handlar om för oss – ett tryggare, rättvisare, jämlikare land för oss allihop.

Text: Martin Thåström

Nooshi Dadgostar (partiledare V)

FOTO: AGNES STUBER

INTERVJU

FOTO: AGNES STUBER

På bild: Sandro Scocco, Vänsterpartiets chefsekonom.

Vad händer nu, när pengarna är slut?

I våras meddelade Sveriges finansminister att reformutrymmet, alltså pengarna till nya politiska projekt, är mer eller mindre slut för hela nästa mandatperiod. Vänstern i har pratat med Sandro Scocco, Vänsterpartiets chefsekonom, om vad det egentligen innebär.

● Sandro, vad händer nu när Tidöregeringen har tömt reformutrymmet för flera år framåt?

– För det första måste man förstå vad ett reformutrymme är, det vill säga automatiska nedskärningar i välfärden. Det är en summa som uppstår därför att vissa välfärdsutgifter inte är värdeskyddade, exempelvis barnbidraget. Problemet är inte ”pengarna är slut”, utan på vilket sätt Tidöregeringen gjort av med dem. Skattesänkningar för rika när hushåll och välfärd går på knäna. I praktiken betyder ”pengarna är slut” att vill vi göra nya satsningar, vilket vi vill, kommer det att behöva finansieras antingen med högre skatter eller med lån.

Regeringens budget 2025 innehöll historiskt stora satsningar, 80 miljarder. Man skulle kunna tro att så höga offentliga utgifter skulle vara något positivt?

– Det är det, men som jag sa, om man använder pengarna lite klokt! Det finns så mycket regeringen kunde ha gjort med de där miljarderna; stärkt sjukvården, stöttat upp skolan, sänkt

arbetslösheten, investerat i förnybar energi eller grön teknik. Allt det hade varit kloka, rimliga investeringar som hade byggt Sverige starkare. Istället fick vi lägre skatt för de allra rikaste. Inget av det hjälper vanligt folk, räddar välfärden eller får ner arbetslösheten. Vi har fortfarande bland Europas högsta arbetslöshet och stora infrastrukturskulder som regeringen inte gjort något för att lösa.

Moderaterna har högst förtroende hos väljarna när det gäller nationalekonomin. Det låter som att det kan vara dags att omvärdera det?

– Jag har aldrig förstått var det förtroendet kommer ifrån. Det här är inte första gången en högerregering lämnar arbetslöshet, dålig tillväxt och håll i statsbudgeten efter sig. Och det är inte så konstigt heller, de klamrar sig fast vid en ekonomisk modell som inte fungerar i verkligheten. Lägre skatter åt rika har aldrig skapat tillväxt, det är en fantasi. Vill man ha tillväxt, fler jobb och ett tryggare samhälle behövs mer jämlikhet och vänsterpolitik, det visar historien ganska tydligt.

Vänsterpartiet kräver att ICC:s internationella arresteringsorder mot Netanyahu efterföljs och att de som är misstänkta för krigsbrott och brott mot mänskligheten ställs inför rätta i Haag.

KRÖNIKA

Framgångsrik hyreskamp i Vadstena

Det var i höstas som det närmast chockerande utspelet med hyreshöjningsbud kom från Vadstena fastighetsbolag. Tack vare många och starka opinionsyttringar från hyresgästerna kunde detta stoppas! Jag hoppas innerligt att engagemanget håller i sig så det blir en långsiktig rörelse som nu kan ta vara på det som uppnåtts och utvecklas med bland annat boinflytande.

Hyresgästföreningen är en folkrörelse. Föreningen är beroende av och formas av sina medlemmar. Det är viktigt att använda sig av hela den demokratiska repertoaren för att få inflytande. Yttrandefrihet, föreningsfrihet, tryckfrihet är heller inget som ska tas för givet utan har erövrats av rörelser före oss. Vi ska vårda och nyttja dem.

Det är också superviktigt att gå och rösta i höstens val. Bostadspolitiken bestäms till stora delar av regering och riksdag. Hur allmännyttiga bolag sköts påverkas av den lokala politiken.

Vi delegerar delar av vår makt genom att rösta fram representanter både i föreningar och i partier. Samtidigt behöver fler engagera sig; skaffa kunskap, uttrycka och manifestera sin inställning. Många av förändringarna i samhället har föregåtts av folklig aktivitet. Precis som hyresgästernas kamp i Vadstena.

Invånarnas insatser i folkrörelser, intresseföreningar och i partipolitik är en viktig kraft. Det är dessutom angeläget för att upprätthålla ett öppet och demokratiskt samhälle!

Anita Källman
Ordförande
Vänsterpartiet Vadstena

Fanny och Claes värnar Vadstenas landsbygd

De älskar Vadstena och de älskar politik. Möt Fanny Sjödahl och Claes Westling, två vänsterpartister som ser fram emot höstens val och hoppas få chansen att representera en kommun och ett parti de brinner för.

● **Vadstena är en toppenplats** Jag älskar att bo här, jag är nästan lite besatt av min kommun, säger Fanny Sjödahl och skrattar lite åt sin överdrift men verkar få medhåll av Claes Westling.
Båda är födda och uppväxta i Vadstena. Efter några år på andra orter har de återvänt, Claes på 1990-talet och Fanny för två år sedan. Kanske ger det en särskild känsla för platsen? De är infödda men har också ett utifrånperspektiv. Kanske nyttigt också inom politiken? Claes har varit ersättare i kultur- och utbildningsnämnden i drygt tre år. Fanny blev nyligen ersättare i samhällsbyggnadsnämnden.

– Jag känner mig väldigt, väldigt ny i sammanhanget. Men det jag hittills upplevt ger mersmak. Är det inte ganska otroligt egentligen? Att jag kan vara med och påverka platsen där jag bor!

Claes har en något mer luttrad syn. Han ser stora utvecklingsmöjligheter i Vadstenas historiska arv. Men kulturfrågor är en mycket liten del i nämndens budget, den domineras av utbildningsfrågor.

– Vadstena borde göra mycket mer av det historiska arvet! Det är helt unikt med en kommun med så många byggnader från olika epoker. De gör Vadstena till en perfekt plats för utbildningar och konferenser om till exempel kulturarv och byggnadsvård, sånt som sätter Vadstena på kartan och som kan generera inflyttning.

Att kommunen behöver växa är ingen hemlighet. Fanny och Claes ser frågan om inflyttning som den kanske viktigaste frågan för framtiden. Då är det viktigt att man också tänker på Vadstena utanför tätorten.

– Det ska gå att bo och leva även på landsbygden, det är jätteviktigt, säger de som är ”lantisar” och tills nyligen bott grannar i Rogslösa.

– Vänsterpartiet värnar landsbygden, det är det inte bara Centerpartiet som gör, säger Fanny vars pappa är centerprofilen Roland Sjödahl (”vi har bra och respektfulla samtal om politik”).

Claes Westling och Fanny Sjödahl ställer upp i höstens val till Vadstena kommunfullmäktige. De är färskingar inom politiken och taggade på att få hela Vadstena kommun att växa.

Båda vill se kampanjer för att locka människor att flytta till Vadstena, kampanjer som når både återvändare som dem själva och andra. Men ska kommunen växa behövs bostäder och här har allmännyttan ett stort ansvar menar Claes:

– Bygg fler hyresrätter! Bygg så att det passar alla. Det behövs enkla bostäder. Det behövs bostäder för ungdomar och för äldre som önskar flytta från sitt hus.

Fanny skjuter in att man behöver vara realistisk när det gäller inflyttningen av unga. En explosion av 20-30-åringar är nog inte att vänta.

– Jag går på folkhögskolan och många av de tillresta eleverna klagar på att staden ”bara är för pensionärer” och inte har något uteliv. Men Vadstena kommer nog aldrig att få ett Ågatan (nöjesgata i Linköping red ann).

Det är i alla fall knappast en fråga som ersättaren i samhällsbyggnadsnämnden kommer att driva.

Fanny Sjödahl

Ålder: 29 år

Bor: Örberga

Sysselsättning: Går fördjupningskurs på textillinjen på Vadstena folkhögskola

På fritiden: Bakning och odling

Claes Westling

Ålder: 62 år

Bor: Rogslösa

Sysselsättning: Historiker. Arbetar på Riksarkivet i Vadstena

På fritiden: Musik och byggnadsvård

Alla folks frihet

Ett fritt Kurdistan är lika självklart som ett fritt Palestina. Likväl ska det iranska folket få leva fria från både diktatur och Trumps bomber.

Tryggheten raseras när rasism blir regeringspolitik

När rasism blir regeringspolitik sprids rädslan hos alla som har en utomeuropeisk bakgrund, säger Nicolas Lunabba

Under svenskt 90-tal plågades landet av rasistiskt gatuvald. I dag, när rasismen blivit regeringspolitik, ökar otryggheten för mångdubbelt fler.

Det säger Nicolas Lunabba, som ett år efter terrordådet på Campus Risbergska i Örebro kommit ut med boken "Inte din statsminister".

● Samma dag som vi ses föreslår regeringen och SD att tiden för att få svenskt medborgarskap förlängs för alla som inte är EU-medborgare. Om det går igenom omfattar det även dem som redan ansökt. Ska gälla från nationaldagen.

– Vi skickar en viktig signal till personer som söker asyl, sa sverigedemokraten Ludvig Aspling.

Icke önskvärda

Signalen når även dem som redan är här. Den hördes extra tydligt redan på Risbergska ett år tidigare. Strax efter dådet höll statsministern tal till nationen.

– Då blev det en tillfällig paus i hetsandet mot invandrare, säger Nicolas Lunabba.

Men signalerna återkom snart, nu i form av en störtkur. Givna löften om

permanent uppehållstillstånd ska dras tillbaka. Stopp för bidrag till nyanlända flyktingar de första åren. Utvisning ur landet för minsta småbrott...

En hägring

Tryggheten för miljoner invånare med icke-europeisk bakgrund rubbas. Om de ska utvisas, vad ska de återvända till? För många, som för hans fru, skriver Lunabba, är föräldrarnas hemland bara en hägring, en plats de inte känner.

Några få andra söker bekräftelse hos gängkriminella.

– Men för alla gäller att de måste inse att de där uppe inte vill ditt bästa, säger Nicolas Lunabba. Du kan inte vänta på att bli prioriterad, utan måste ta för dig på egen hand.

I stadsdelen Nydala i Malmö har

Lunabba och föreningen Helamalmö valt att bejaka invånarnas välgrundade känslor av frustration och främlingskap.

Kunskap är makt

– Motmedlet är kunskap, säger Nicolas. Vi drar slutsatser och fungerar som förebilder. Vi bekräftar dem som individer och erbjuder frukostar, lokaler och mänsklig värme.

Så stärks motståndet. I sin bok berättar han hur dottern Olivia, med sitt mörka skinn, får syn på Ulf Kristersson i TV-rutan, strax efter massakern i Örebro. "Det där är vår statsminister", utropar hon.

Nej, tänker författaren, det är det inte, det är inte din statsminister.

Text och Foto: Pär Längby

Foto: Agnes Stuber

Hallå där! Isabell Mixter

Vänsterpartiets utbildningspolitiska talesperson

Varför sjunker Sveriges skolresultat?

Det är ett resultat av en allt mer ojämlig och slimmad skola. En skola där pengar blir till vinst för aktiebolag samtidigt som kommunerna tvingas till ständiga nedskärningar. Resurser fördelas inte efter behov utan utifrån ett system där varje elev följs av en lika stor påse pengar.

Vad ser Vänsterpartiet som de viktigaste stegen för att stärka skolsystemet?

Vi behöver återgå till en skola som finns till för elever och lärare, inte för aktieägarna – bortom marknadsskolan. Vi behöver göra skolan jämlik, din postkod ska inte avgöra dina förutsättningar, därför bör skolan återförstatligas. Vi vill lagstifta om ett maxtak för barngrupper i förskolan och minska klasstorlekarna i skolan.

Friskolor borde kallas ofrihetsskolor

I inget annat land i världen kan aktiebolag göra obegränsade vinster på att äga och driva skolor som finansieras med offentliga medel.

– Vinstjakten tillsammans och skolpengsmodellen utgör den svenska marknadsskolans två ben. Därför måste möjligheten till vinstuttag strypas och finansieringsmodellen förändras.

Robin Smith, är vice ordförande för fackförbundet Sveriges Lärare.

– De medel vi gemensamt avsätter för skolan ska användas till att forma och utveckla våra barn. De ska inte tillåtas gå till vinster för skolornas eller aktiebolagens ägare.

FOTO: SVEN JANSSON

De privatägda skolorna etablerar sig där vinstmöjligheterna är som störst. Offentligt drivna skolor är däremot skyldiga att erbjuda alla elever utbildning, även barn vars tidigare skolor har försatts i konkurs.

German Bender är utredningschef vid tankesmedjan Arena Idé, han menar att det vi kallar friskolor egentligen borde kallas ofrihetsskolor.

– Namnet friskolor antyder ju att det finns en frihet att välja var man vill gå i skola. Men egentligen handlar det bara om rätten att ansöka, det är ju inte säkert att man kommer in på skolan man söker till.

– Dessutom har inte den som hävdar att vinstdrivna friskolor höjer kvaliteten i den svenska skolan evidensen på sin sida.

Allt fler utredningar visar att friskolereformen bara lett till ökad segregation. Skolverkets egna undersökningar, Pisa-mätningar, forskningsstudier och offentliga utredningar visar på problemen. Ändå tillåts marknadsskolan att växa.

– Debatten formas av en stark friskolelobby, stora friskoleföretag med starka kommunikations- och PR-avdelningar styr, menar German Bender.

– Det finns också väldigt nära band med politiken. Vi har en rundgång där politiker går över till friskolekoncerner och PR-byråer, och ofta tillbaks igen. De ekonomiska intressena är betydande. Därför möter alla förslag som inte gynnar skolföretagen hårt motstånd från en välorganiserad lobby.

I skolbolagens styrelser är det lätt att hitta framförallt borgerliga politiker. Lika lätt är det att hitta tidigare framträdande politiker i Friskolornas riksförbund.

Den svenska skolan har blivit ett världsunikt experiment.

– Konsekvensen är tydlig, menar lärarfackets Robin Smith. Vi får en annan skola och förskola än den våra barn och unga förtjänar.

Mats Billberg Johansson

MAKT SKIFTE 2026

1 MAJ

